

PRAMEN

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

MAREC 2010

ČÍSLO 3

ROČNÍK 8

CENA 0,30 €

Ďakovný list alexandroupolského metropolitu Antima vladykovi Jurajovi

Vaša Vysokopreosvietenosť,

Alexandroupolis, 5. 2. 2010

vyjadrujem svoju vďačnosť za Vaše pozvanie k návšteve Vašej eparchie, kde sme spoločne s Vami mohli osláviť sviatky Zjavenia Pána. Som veľmi rád, že som sa ja, môj protosynkel, otec Irinej a ďalší členovia môjho doprovodu mohli bližšie zoznámiť s Vaším arcibiskupstvom, s Vašími duchovnými a veriacimi. Na vlastné oči sme videli, ako všetci zápasíte o to, aby sa naša spoločná pravoslávna kresťanská viera rozvíjala vo Vašej vlasti. Tak isto náš pobyt u Vás a rozhovory s Vami boli znamením ozajstného bratského spoločenstva v milosti nášho Pána Ježiša Krista.

Dakujem Vám môj Vysokopreosvietený brat, za všetky nezabudnuteľné a duchovne krásne chvíle v Michalovciach, v Košiciach a v Inovciach, v priestoroch biskupského úradu, v dome otca Pavla Nováka a všade tam, kde sme sa radovali z prítomnosti Vašej a Vašich spolupracovníkov.

Zvlášť by som Vám chcel poďakovať za spoločné slúženie Bdenia a svätej Liturgie v deň Zjavenia Pána. Tieto bohoslužby nás nerozlučne zjednotili putom spoločenstva viery a lásky.

Vaša Vysokopreosvietenosť, prosím Vás, aby ste odovzdali našim známym a spolubratom na Slovensku naše pozdravy, našu vďaku a lásku. Modlíme sa, aby Kristus žehnal životy vás všetkých. Vám osobne vyjadrujem svoju vďačnosť za Vašu starostlivosť a pohostinnosť.

S radosťou Vás očakávam v Alexandroupolí, ako priateľa a brata v Kristu. Samozrejme Vás očakávam v lete spolu s mladými Vašej eparchie, aby ste sa opäť zúčastnili mládežníckeho tábora!

Prosím, aby ste sa modlili za mňa a za mojich spolupracovníkov, aby Boh žehnal dielo našej Cirkvi. Srdečné pozdravy Vám posielam otec Irinej a členovia môjho doprovodu.

S láskou v Kristu,

metropolita alexandroupolsky Antimos

Slovo k Nedeli Pravoslávnia

júcom období silne rezonovali v byzantskej spoločnosti. Príčiny ikonoborectva niektorí byzantológovia vidia v širších súvislostiach historického vývinu byzantskej spoločnosti. Poukazujú na to, že je potrebné registrovať odlišnosť kultúrneho vývinu východných provincií, ktoré boli ovplyvnené helenistickou orientalizovanou kultúrou. Daný vývin aktualizoval prílišný mysticismus s rezervovaným stanoviskom k hmotnému svetu.

Na tomto princípe vznikla v Byzancii štandardná **dualistická sekta paulikiáni**, ktorá hmotu vnímala v sekundárnej rovine v porovnaní s duchovným svetom. **Ikonoklazmus aktualizoval diskusie na tému: duch a hmota**, s ktorou rezonovala idea mŕtvej hmoty. V priebehu diskusie boli otvorené ďalšie témy: **ikona a modla, problém účty ikon, funkcia ikony, ikona a obraz, ikona a originál, ikona a tradícia**.

Na rozdiel od východných, sa západné byzantské provincie vyvíjali na dedičstve klasickej antiky, čo ich viedlo k značnej racionalizácii kresťanského učenia.

Prílišná úcta k ikonám, ktorá sa prejavila hlavne v mníšskom prostredí a v ľudových vrstvách, u niektorých ľudí **vyvolávala podozrenie z modloslužobníctva**.

Ikonoklazmus sa v Byzancii prejavil v niekoľkých fázach, avšak za vrchol a kulmináciu považujeme obdobie vlády cisára Konštantína V., hanlivo nazývaného Kopronymos (Dihonosý). Konštantín V. bol jedným z hlavných teoretikov ikonoklazmu. Jeho spis predstavuje prvú ucelenú ikonoklastickú koncepciu. Problémom v Byzancii bolo, že samotní cisári boli nositeľmi ikonoklastických myšlienok v byzantskej Cirkvi i spoločnosti. Po smrti Konštantína V. (775) sa zmenila v Byzantskej ríši spoločensko-politická situácia. Za vlády jeho nástupcu Leona IV. a cisárovnej Eirené bolo zastavené prenasledovanie mníchov, čo nesporne prispelo ku konsolidácii pomerov v ríši.

Avšak, po nastúpení Leona VI. na trón sa opäť aktivizovali ikonoklasti a v r. 815 sa uskutočnil ikonoklastický koncil, ktorý znamenal destabilizáciu ríše.

Prenasledovaní boli ikonoduli, uctievači ikon. Dochádza nielen k odstraňovaniu ikon z chrámov a verejných budov, ale aj k fyzickému prenasledovaniu mníchov a celých kláštorov. Mnisi boli popravení, preto mnohí z nich utiekli do Itálie alebo do islamom ovládaných území Sýrie a Palestíny. Kláštory boli prestavované na iné, najmä vojenské účely.

Stúpenci ikonodulie pevne stali na svojej pozícii účty k ikonám. Zo strany uctievačov ikon nedochádzalo k fyzickému prenasledovaniu stúpencov ikonoklazmu. **Uctievači ikon spor viedli v rovine teoretickej diskusie, v ktorej dominovali teologické argumenty, ktoré boli podložené biblickými faktami, s odvolávaním sa na tradíciu Cirkvi**.

Víťazstvo tých, ktorí uctievali ikony, preto prinieslo Byzancii pokoj a skoncovanie fyzického prenasledovania.

Cirkev tak zvíťazila nad všetkými heretickými smermi. V konečnom výsledku zvíťazila orthodoxia - pravá Christova viera - viera pravoslávna. Preto je prvá nedeľa veľkého pôstu NEDELOU A TORŽESTVOM PRAVOSLAVIA!

zdroj: pcokosice.orthodox.sk

Na pôst

Vstúpili sme do obdobia pôstu, ktorý predchádza najväčšiemu a najvýznamnejšiemu sviatku každého človeka – Pasche. Je to čas, kedy by mal každý človek obzvlášť očisťovať dušu od každého hriechu, a rovnako činiť aj s telom.

Veľký otec a učiteľ Cirkvi, svätý Vasil' Veľký, nás poučca o pôste takto: „Nič nemáme z toho, čo sa získava neustálym užívaním. Na druhej strane zasa túžime po jedle, ktoré užívame len občas. Preto náš Stvoriteľ múdro ustanovil rôznorodosť v našom živote, aby sme pocítili príjemnosť od každého Jeho blaha. Pozri, čo sa deje v prírode: Azda nie je slnko jasnejšie po noci? Alebo, či sen nie je vari sladší po bdení? A či snád' zdravie nie je viac žiadanejšie po bolestiach v chorobe? Tak aj strava je príjemnejšia po pôste. To platí pre všetkých. Aj pre bohatých, ktorí majú dostatok jedla, aj pre chudobných, ktorí ovplyvňujú skromnejšou potravou. Spomeň si a maj strach z príkladu boháča z evanjeliového príkladu. Neustále pôžitky ho dovedli do večného ohňa. Boháč nebol odsúdený za hocijakú neprávosť, ale kvôli blahobytu, ktorý si užíval, a tiež kvôli jeho nezájmu a ľahostajnosti voči chudobe Lazara. Naproti tomu, či pôst a trpezlivosť v utrpení neboli tým, čo darovalo Lazarovi pokoj? Pôst a trpezlivosť ho pozdvihli a priviedli do náručia Abrahámovho. Daj pozor, aby si možno aj ty raz nežiadal kvapku vody, od ktorej sa ako boháč odvraciaš a piješ rôzne nápoje. Nikomu sa od vody nič nestalo. Nikto sa z nej neopil, ani ho nebolela hlava, zatiaľ, čo ťažká a neúmeraná strava a bohaté večere sú príčinou veľkých bolestí a chorôb. Život svätého Jána Krstiteľa bol jedným neustálym pôstom. Nemal ani kreveť, ani bohaté večere, či majetok, ani nič iné - okrem toho, čo je nevyhnutné pre život. No práve preto náš Pán Isus Christos o ňom svedčil, že je „najväčším narodeným od ženy“.

Tieto slová nás nabádajú k tomu, aby sme neboli ľahostajní voči vlastnej spásy a snažili sa, čo naj dôstojnejšie prežiť prebiehajúci Veľký pôst. Pôst je najlepším liekom pre telo. Vtedy sa totiž očisťuje od rôznych látok, ktoré naše telo zatažujú. No pôst by mal byť primeraný možnostiam každého človeka. Preto pôst neznamená len snahu neužívať niektoré jedlá, ale predovšetkým striedanosť. A toto platí aj pre dušu. Podľa svätých Otcov je pôst telesný zbytočný, ak nepostí aj duša. Len spoločný pôst duše aj tela pozdvihuje celého človeka k Bohu, ktorý ho víta s otvorenou náručou. Na druhej strane, ak telo túži po jedle, dávame mu ho. Aj naše duše žijú po večnej potravě – spasiteľnej Krvi a Tele nášho Spasiteľa, ktorá bola vyliata za nás všetkých.

Očisťujme svoje duše, aj telá, od každej nečistoty a prístupujeme k tomuto prameňu večného života, ku svätej Eucharistii. A takto pripravení privítajme vo sviatočný deň zmŕtvychvstalého Christa s radosťou a pokojom v srdci.

prípravil Pavol Kochan

Pozvánka na Konferenciu

60. VÝROČIE VZNIKU MICHALOVSKO - KOŠICKEJ EPARCHIE

Michalovsko – košická eparchia v Michalovciach,

v spolupráci s Katedrou najstarších dejín a dejín religii Inštitútu histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity a Katedrou cirkevných dejín a byzantológie Právoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity,

Vás pozývajú

na Medzinárodnú vedeckú konferenciu pod názvom

BYZANTSKÉ DEDIČSTVO NA ZEMPLÍNE A JEHO ZACHOVANIE PRE NASLEDUJÚCE GENERÁCIE

Rok 2010 je rokom 60. výročia
vzniku michalovsko – košickej eparchie
a súčasne aj 1125. výročím smrti sv. Metoda.

Cieľom medzinárodnej konferencie je historicko-teologická analýza uplynulého obdobia so zámerom definovania konkrétnej perspektívy uchovania a rozvoja byzantského dedičstva v regióne Zemplín.

Dátum a miesto konania konferencie:
MICHALOVCE - 3. júl 2010

Konferenčný výbor: Vysokopreosviatený JURAJ, arcibiskup michalovsko – košický, predseda výboru., prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., prof. ThDr. Ján Šafin, PhD., Doc. Marián Vízdal, PhD., PaedDr. Patrik Derfiňák., Mgr. Vasil' Bardzák, PhD., Mgr. Bohuslav Senič, Mgr. Pavol Novák, Mgr. Miroslav Janočko.

Príspevky na konferenciu prijímame v rozsahu 10 až 15 norm. strán napísané vo Worde. Majú byť zamerané historicky, teologicky, liturgicky, i s kanonickou tematikou. Príspevok koncipujte ako vedeckú alebo odbornú štúdiu, ktorá bude súčasťou zborníka, vydaného pri príležitosti 60. výročia vzniku michalovsko – košickej eparchie.

Na konferenciu je možné sa prihlásiť aj s uvedením témy Vášho príspevku najneskôr do 1. júna 2010. Konkrétny program konferencie Vám bude neskôr zaslaný.

JURAJ, arcibiskup michalovsko – košický
a predseda konferenčného výboru

Kontaktná osoba: prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc.,
e-mail: belejkan@unipo.sk.

Veľké povelčerie a kánon Andreja Krétskeho v Košiciach

Vstúpili sme do veľkého pôstu, čo sa v živote našej farnosti prejavilo zvýšenou intenzitou modlitby. Posilnila nás aj spoločná modlitba s vladykom JURAJOM, našim eparchiálnym archijerejom.

Kajúcny kánon Andreja Krétskeho, ktorý sme slúžili, je spytovaním svedomia a základom sebareflexie na zmenu duchovného života.

Hľadať a nachádzať pravé hodnoty života je zmyslom askézy, ktorú nám Christova Cirkev ponúka v danom období. Byť duchovne vyrovnaný, nájsť v Christu silu na prekonávanie prekážok, byť imúnni voči pokušeniu,

Posmrtná spomienka

Dňa 2. februára 2010 v michalovskej nemocnici, zaopatrený sv. sviatosťami, zosnul dobrý človek, manžel, otec, veriaci, kurátor, brat Michal Berezňák z Choňkoviec, ktorý nám dlhé roky každú nedeľu a vo sviatok vypo-máhal pri bohoslužbách v chráme.

Zosnulý brat Michal sa narodil 2. 6. 1944 v Choňkoviach. Bol pevným vo svojej pravoslávnej viere a prešiel cez všetky skúšky, ktoré tu boli dané pre pravoslávnych veriacich na farnosti v Choňkoviach. Vedel sa smelo a nebojácne postaviť za svoju pravoslávnu vieru. Roky pracoval v elektrárni vo Vojanoch. Jeho predčasný odchod nás všetkých prekvapil, aj keď sme vedeli o jeho chorobe. V jeho rokoch si ešte mohol požiť na zaslúženom odpočinku, tešiť a radosť sa zo svojich detí, vnukov a nám pri chráme vypo-máhať pri bohoslužbách. Nestalo sa tak, ako sme si želali a modlili sa za jeho uzdravenie. Bude nám všetkým chýbať.

Smútočné obrady vykonal duchovný z Falkušoviec, Vitalij Krasij a miestny duchovný, Štefan Horkaj, v Dome smútku v Choňkoviach, za prítomnosti príbuzenstva, veriacich a priateľov. Za spevu Zemle zinuvi... - Zem otvorená, príjmi z teba rukou Božou učené telo... , a vystrelených sálv, keďže bol poľovníkom, bol uložený do matky zeme na Choňkovskom cintoríne. Lúčili sa s ním aj lesy krásnej prírody, ktorú mal tak rád... Aj oni s nami spievali smútočné piesne na rozlúčku s ním.

Nech Boh príjme jeho celoživotnú prácu a modlitby, a aj tie naše modlitby, za odpustenie jeho hriechov. Nech mu Boh všetko vynahradí a príjme ho do nebeských príbytkov. Vičnaja jemu pamjať!

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Zo života CSOŠ sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach

PROJEKT POZNÁVAM SEBA AJ SVOJE OKOLIE

V živote platí zásada, že informovaní ľudia sa rozhodujú a konajú zodpovednejšie.

Aj preto sme veľmi radi, že sa žiaci Cirkevnej strednej odbornej školy sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach mohli zapojiť do projektu Poznávam seba aj svoje okolie, ktoré vyhlásilo Zemplínske osvetové stredisko v Michalovciach.

Od 23. do 27. novembra 2009 sa na našej škole konalo množstvo zaujímavých a poučných besied s odborníkmi z rôznych oblastí - s pracovníkmi OR PZ v Michalovciach, s pracovníkmi Colnej správy SR, Uradu práce a Centra psychologicko - pedagogickej poradne.

26. 11. 2009 na našu školu zavítali aj príslušníci hraničnej polície a predviedli nám ukážku práce služobného psa, ktorý nám dokázal svoju šikovnosť a našiel ukrytú drogu.

Veríme, že naši študenti si z týchto akcií zobrali ponaučenie a budú si vedieť v živote vybrať tú správnu cestu.

Mgr. Erika Antonyová, koordinátor prevencie

môže iba ten, kto sa modlí a praktizuje zdržanlivosť.

Boh nech žehná úsilie tých, ktorí prežívajú pôstne obdobie zmysluplne.

zdroj: pckosice.orthodox.sk

Z Ústredia ÚER MKPE v Michalovciach

Ku dňu 28. 12. 2009 bol na vlastnú žiadosť prepustený do Prešovskej eparchie kňaz Vasil' Kuzmyk, správca PCO v Hažíne. Za dočasného administrátora PCO Hažín bol menovaný kňaz Václav Ježek.

Ku dňu 8. 1. 2010 bol z kňaza Ladislava Kiraľa Vysokopreosviateným vladykom Jurajom sňatý zákaz slúženia bohoslužieb, pretože vyššie uvedený kňaz si splnil podmienky k znovuvvedeniu do kňazskej služby, ktoré mu uložil duchovný súd. Zároveň k tomu istému dňu bol kňaz Ladislav Kiraľ na vlastnú žiadosť prepustený do Prešovskej eparchie.

Dňa 14. 2. 2010 prijal z rúk Vysokopreosviateného vladyku Juraja v chráme sv. Rastislava v Podhorodí kňazské svätenie diakon Volodymyr Mertsyn, ktorý bol k 1. 3. 2010 ustanovený za správcu PCO v Podhorodí. Vedenie ÚER MKPE vyprosuje novovysvätenému kňazovi Božie požehnanie do jeho dušpastierskej činnosti. Na mnohaja lita!

Ku dňu 14. 2. 2010 bol kňaz Lukáš Nováček, správca PCO Markovce, odvolaný z funkcie arcidekana pre okres Michalovce. Zároveň bol michalovským arcidekanom menovaný mitr. prot. Ladislav Fedor, ktorý sa k 1. 3. 2010 ujíma správcovstva PCO Hažín.

Ku dňu 1. 3. 2010 bol kňaz Václav Ježek uvoľnený Vysokopreosviateným vladykom Jurajom z pozície dočasného administrátora PCO Hažín. Kňaz Václav Ježek, s požehnaním Vysokopreosviateného vladyku Juraja, odchádza na dva roky do služieb Metropolie Tamasou a Oreinis Cyperskej Pravoslávnej Cirkvi. Po dobu týchto dvoch rokov zostáva klerikom MKPE.

Z Ústredia ÚER MKPE v Michalovciach

Zverejnenie príspevkov farností a jednotlivcov na opravu bytu pre eparchiálneho archijereja Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach.

PCO Dúbravka	65,- eur
PCO Lastomír	90,- eur
PCO Pozdišovce	140,50 eur
PCO Markovce	30,- eur
PCO Cejkov	100,- eur
PCO Kašov	150,- eur
PCO Dúbrava	55,- eur
PCO Ruský Hrabovec	180,- eur
PCO Bežovce	20,- eur + 10 USD
PCO Sobrance	70,- eur
PCO Koňuš	15,50 eur
PCO Choňkovce	14,60 eur
PCO Podhorodí	35,40 eur
PCO Šamudovce	100,- eur
PCO Beňatina	105,- eur
PCO Inovce	110,- eur
PCO Úbrež	65,- eur
PCO Byšta	130,- eur
PCO Brezina	120,- eur
PCO Nižná Rybnica	20,- eur
PCO Zemplínsky Klečenov	84,- eur
PCO Zemplínske Hradište	53,50 eur
PCO Falkušovce	136,- eur
PCO Zemplínska Široká	40,- eur
PCO Hnojné	30,- eur
PCO Štrážske	55,- eur
PCO Čierna nad Tisou	20,- eur
PCO Veľké Kapušany	70,- eur

SPOLU: 2.104,20 eur + 10 USD

PCO Košice bola z dôvodu stavby chrámu pozbavená povinnosťou prispieť. Vladyka Juraj vyjednal od sponzorov z Grécka a Cypru 5.000,- eur. Odhadovaná suma na opravu bytu je 10.000,- eur.

Z Ústredia ÚER MKPE v Michalovciach

Finančný dar pre PCO Strážske na dostavbu chrámu

V dňoch 25. a 26. 1. 2010 navštívil Vysokopreosviatený vladyka Juraj v gréckom hlavnom meste Atény misijné spoločenstvo svätej Filotey, od ktorého získal finančný príspevok na dostavbu nového chrámu v Stražskom vo výške 1.000,- eur.

Toto misijné spoločenstvo v minulom roku podporilo sumou 500,- eur zhotovenie nového prestolu v PCO Markovce.